

Byrokratická bariéra kvality regulace

Milan Žák, Lenka Gregorová
Centrum ekonomických studií VŠEM

www.cesvsem.cz

Brno 8.-9. 3. 2007

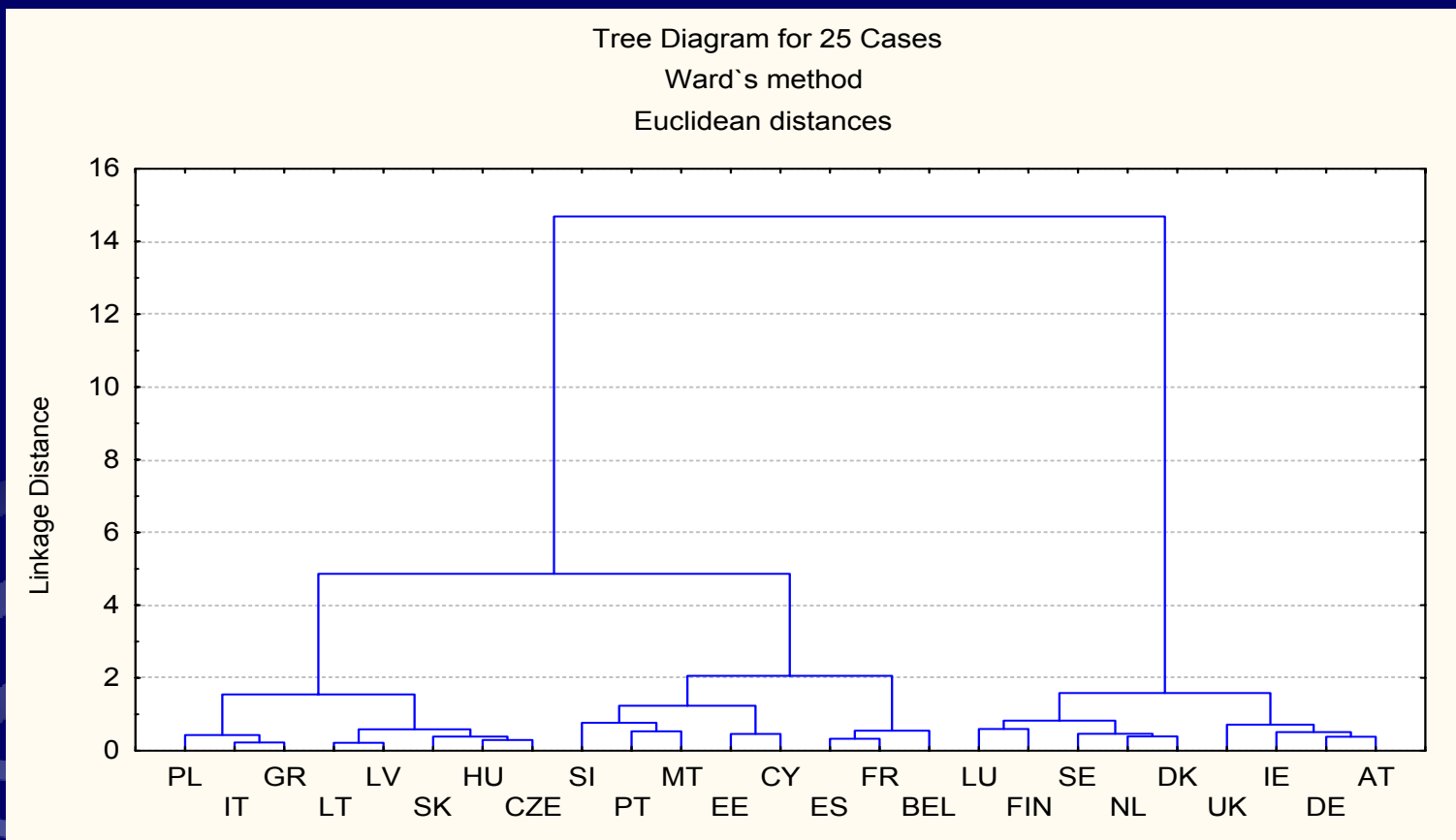
Čtyři modely kapitalismu (pro EU-15)

- Tržní ekonomiky (anglosaský model)
 - *Irsko, Lucembursko, Velká Británie*
- Sociálně demokratické ekonomiky
 - *Dánsko, Finsko, Švédsko*
- Evropský kontinentální kapitalismus
 - *Belgie, Francie, Německo, Nizozemsko, Rakousko*
- Jihoevropský (středomořský) kapitalismus
 - *Itálie, Portugalsko, Řecko, Španělsko*

Členění dle K. Aigingera (Vídeň 2006)

- Tržní ekonomiky (anglosaský model)
 - *Irsko, Lucembursko, Velká Británie*
- Sociálně demokratické ekonomiky
 - *Dánsko, Finsko, Švédsko, Nizozemsko*
- Evropský kontinentální kapitalismus
 - *Belgie, Francie, Německo, Rakousko, Itálie*
- Jihoevropský (středomořský) kapitalismus
 - *Portugalsko, Řecko, Španělsko*
- Dohánějící (catching up) země
 - *Česká republika, Maďarsko*

Shluky EU-25 souhrnný index institucionální kvality (2005)

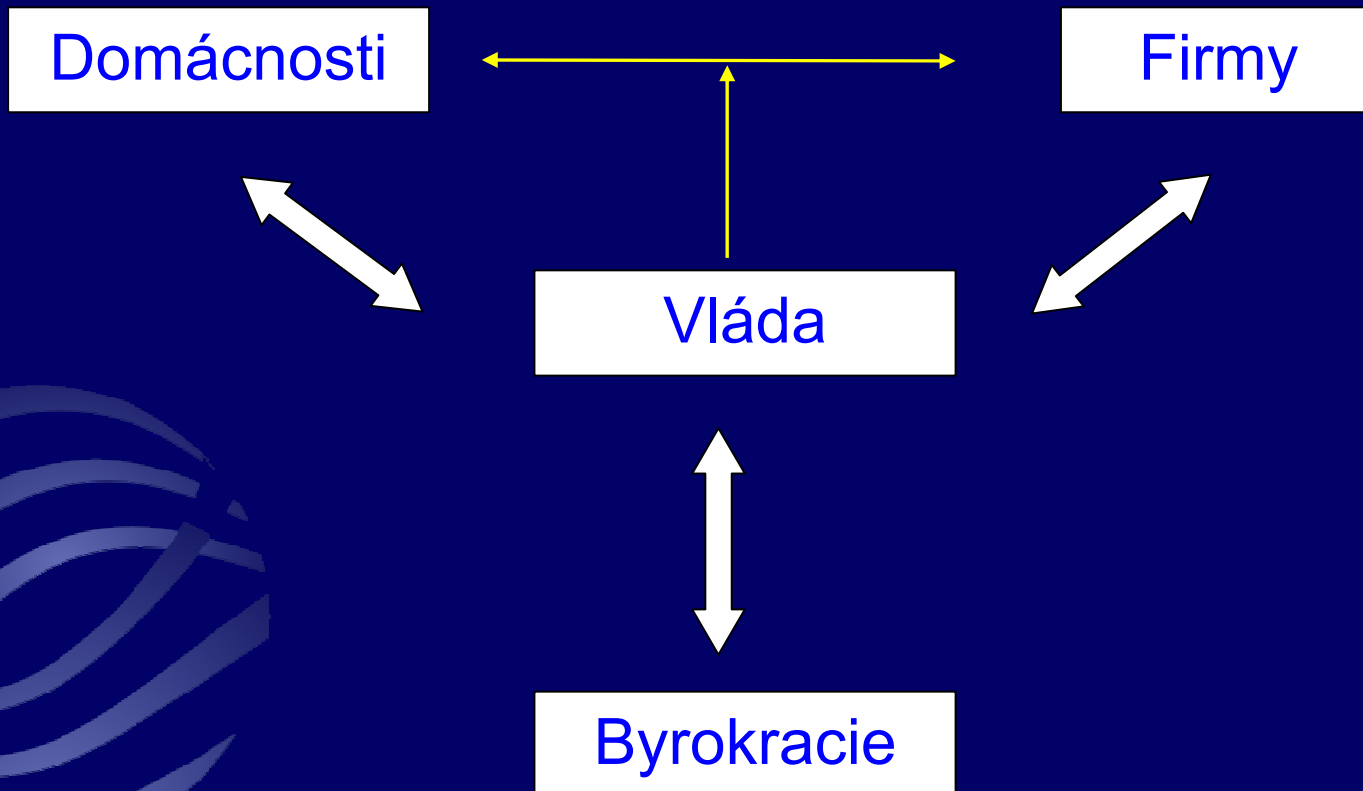
Souhrnný index institucionální kvality EU-25 za rok 2005 ve shlucích

Shluk 1	Shluk 2	Shluk 3
NL, LU, SE, FIN, DK, UK, IE, DE, AT	MT, SI, PT, EE, CY, ES, FR, BE	PL, IT, GR, LT, LV, SK, HU, CZ
Bližší rozlišení shluku 1	Bližší rozlišení shluku 2	Bližší rozlišení shluku 3
■ NL, LU, SE, FIN, DK ■ UK, IE, DE, AT	■ ES, FR, BEL ■ MT, SI, PT, EE, CY	■ LT, LV, SK, HU, CZE ■ PL, IT, GR

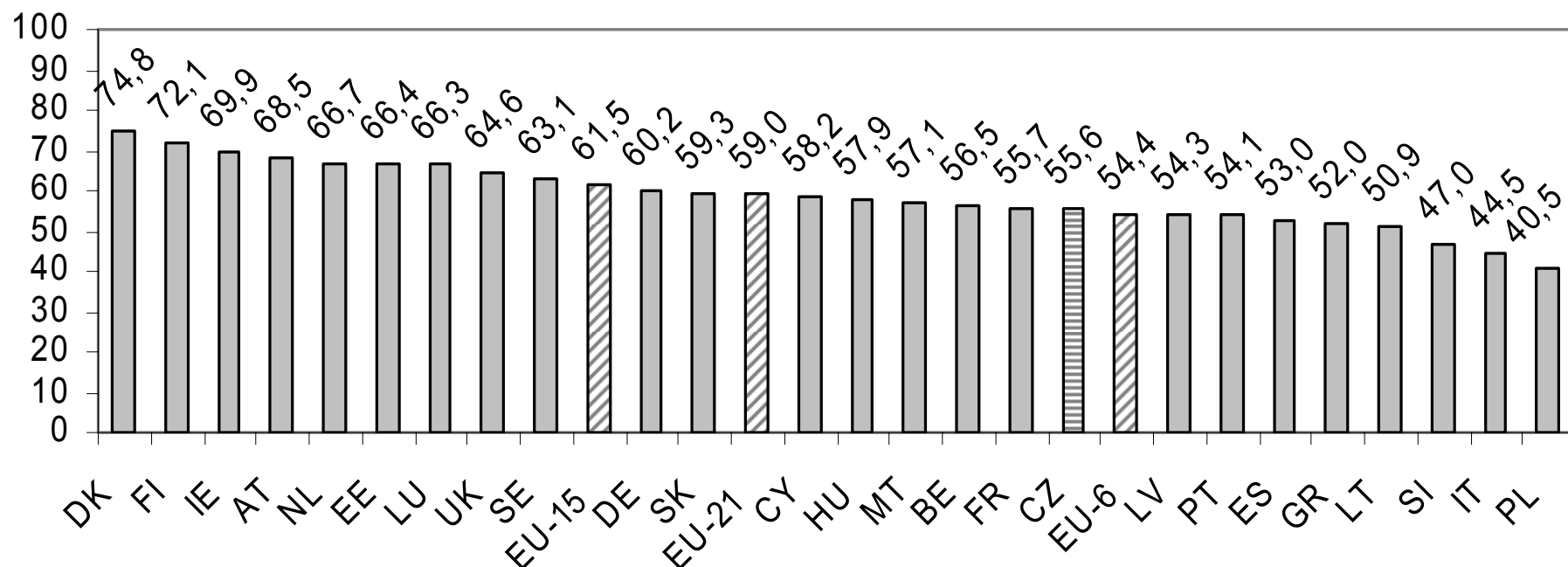
Model zastupování

- Zobecnění problému zastupovaný-zástupce (*principal-agent*)
 - Zastupovaný deleguje na zástupce část rozhodovacích pravomocí
 - Zástupce vykonává činnost jejíž výsledek (zisk) se dělí mezi zastupovaného a zástupce
 - Vyjednávání probíhá v podmínkách nejistoty
 - Zástupce jedná ve vlastním zájmu (využívá asymetričnosti informací)

Interakce mezi tržními a netržními aktéry

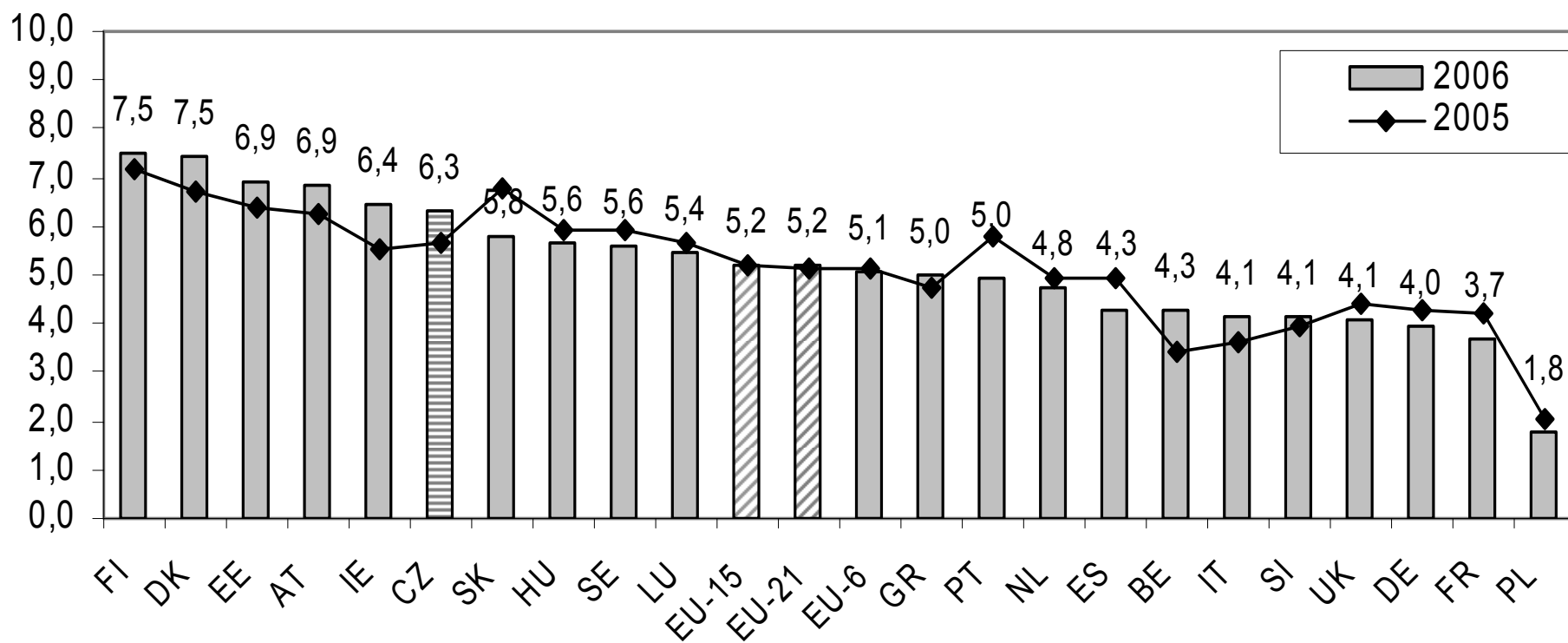
Index regulační kvality CES (2006)

Pět principů správné regulace

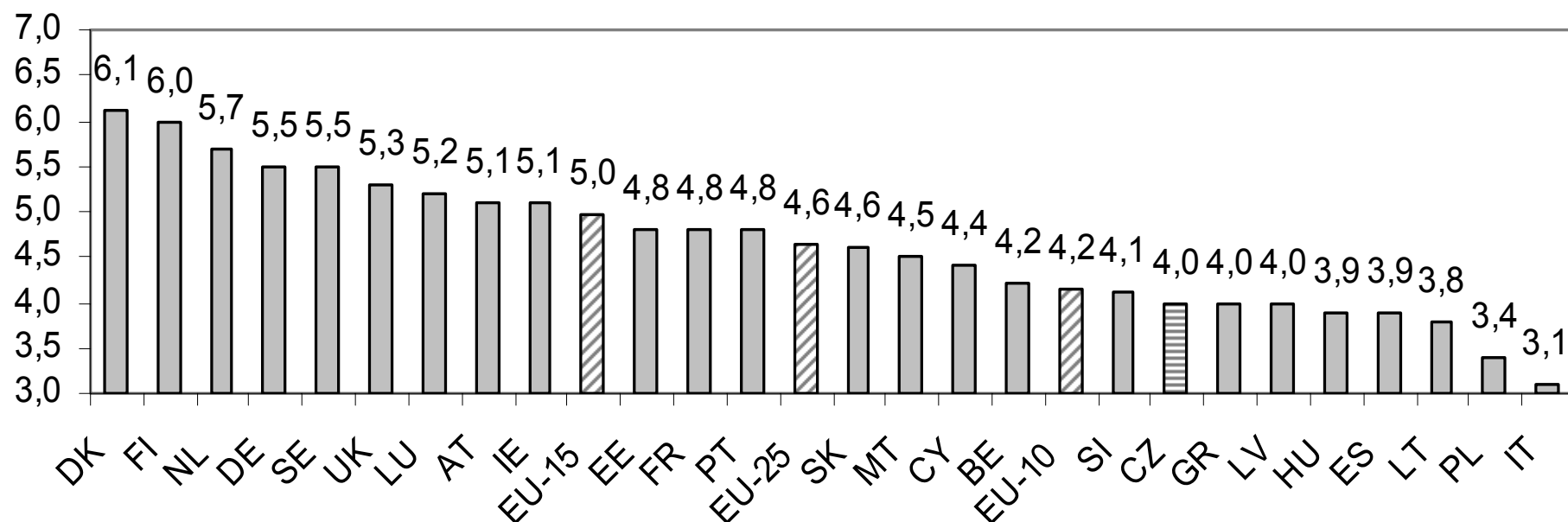
- Proporcionalita
- Odpovědnost
- Konzistence
- Transparentnost
- Cílovost

Proporcionalita Intenzita regulace

Odpovědnost

Kvalita informací o změnách v politice a regulace (2006)

Konzistence

Přizpůsobivost hospodářské politiky

	AT	BE	CZ	DK	ET	FI	FR	DE	GR	HU	IE	IT	LU
2001	6,6	6	4,566	4,958	5,467	7,531	3,304	5,351	5,4	5,333	7,536	3,949	7,789
2002	5	3,86	4,67	5,82	4,98	6,53	2,91	2,73	4	5,56	6,53	4,6	6,79
2003	4,82	3,701	4	5,485	5,37	6,162	4,265	1,489	3,775	4,788	5,37	3,785	6,842
2004	5,33	3,56	3,4	6,07	5,6	4,86	3,31	2,62	3,72	3,82	5,53	2,75	6,38
2005	4,75	2,64	3,11	6,03	5,25	4,75	3,01	2,47	3,01	4,09	5,88	2,78	5,56
2006	5,54	2,95	4,57	6,8	5,96	4,85	2,7	2,99	3,82	3,76	6,61	2,69	5,61

	NL	PL	PT	SK	SL	ES	SE	UK	EU-21	EU-15	EU-6
2001	6,472	4,067	3,519	6,154	4,6	6,319	5,152	5,024	5,48	5,66	5,03
2002	5,69	3,13	2,85	4,32	4,69	5,64	4,52	4,92	4,75	4,83	4,56
2003	4,131	2,8	4,742	4,712	4,264	5,4	4,136	4,145	4,48	4,55	4,32
2004	3,97	2,52	4,06	6,22	2,89	6	3,73	4,35	4,32	4,42	4,08
2005	4,03	2,42	2,94	6	2,63	3,48	3,33	3,9	3,91	3,9	3,92
2006	4,11	2,08	3,89	5,82	3,43	3,44	3,61	3,89	4,24	4,23	4,27

Transparentnost

	AT	BE	CZ	DK	ET	FI	FR	DE	GR	HU	IE	IT	LU
2001	6,24	5,55	3,66	5,58	5,4	7,25	4,91	5,69	4,68	4,67	6,69	4	7,05
2002	6,5	4,54	4,4	7,69	5,49	8,11	4,37	5,84	3,81	3,41	6,19	4,44	6,93
2003	6,1	4,9	4,33	7,03	6	8,05	5,76	4,02	3,35	4,97	5,78	3,72	6,74
2004	6,41	4,14	3,6	7,63	5,96	7,66	4,78	4,16	3,45	3,5	5,47	3,05	6,28
2005	5,96	4,1	2,59	7,42	5,82	7,77	4,43	4,33	4,25	4,14	5,94	3,34	5,75
2006	6,83	4,16	4,4	8,29	6	7,82	4,73	4,99	4,65	3,84	6,43	2,87	5,77

	NL	PL	PT	SK	SL	ES	SE	UK	EU-21	EU-15	EU-6
2001	6,92	3,23	3,74	5,39	3,6	6	4,61	5,26	5,24	5,61	4,32
2002	6,88	3,2	3,07	4,29	3,78	5,94	6,49	5,58	5,28	5,76	4,1
2003	4,84	2,84	5,61	5,05	4,26	5,66	6,07	5,23	5,25	5,52	4,58
2004	5,49	2,21	5,09	4,28	3,7	5,88	6,21	4,7	4,94	5,36	3,88
2005	5,91	2,24	3,55	5,57	3,71	4,1	4,9	3,81	4,74	5,04	4,01
2006	5,89	1,89	4,44	4,71	4,34	3,62	5,76	4,36	5,04	5,37	4,2

Cílovost

Snadné podnikání jako konkurenční výhoda

	AT	BE	CZ	DK	ET	FI	FR	DE	GR	HU	IE	IT	LU
2003	6,43	5,91	5,3	7,21	7	8,73	5,3	5,42	4,11	4,85	7,41	4,58	7,47
2004	6,07	6,17	3,4	7,45	7,13	7,6	5,29	5,25	3,41	5,58	6,97	4,19	7,22
2005	6,08	5,3	4,52	7,42	6,96	7,21	4,88	4,64	3,78	6,14	7,58	3,8	6,31
2006	7,19	5,61	5	8,11	7,52	7,8	4,52	5,43	4,15	6,08	8,04	3,91	6,69

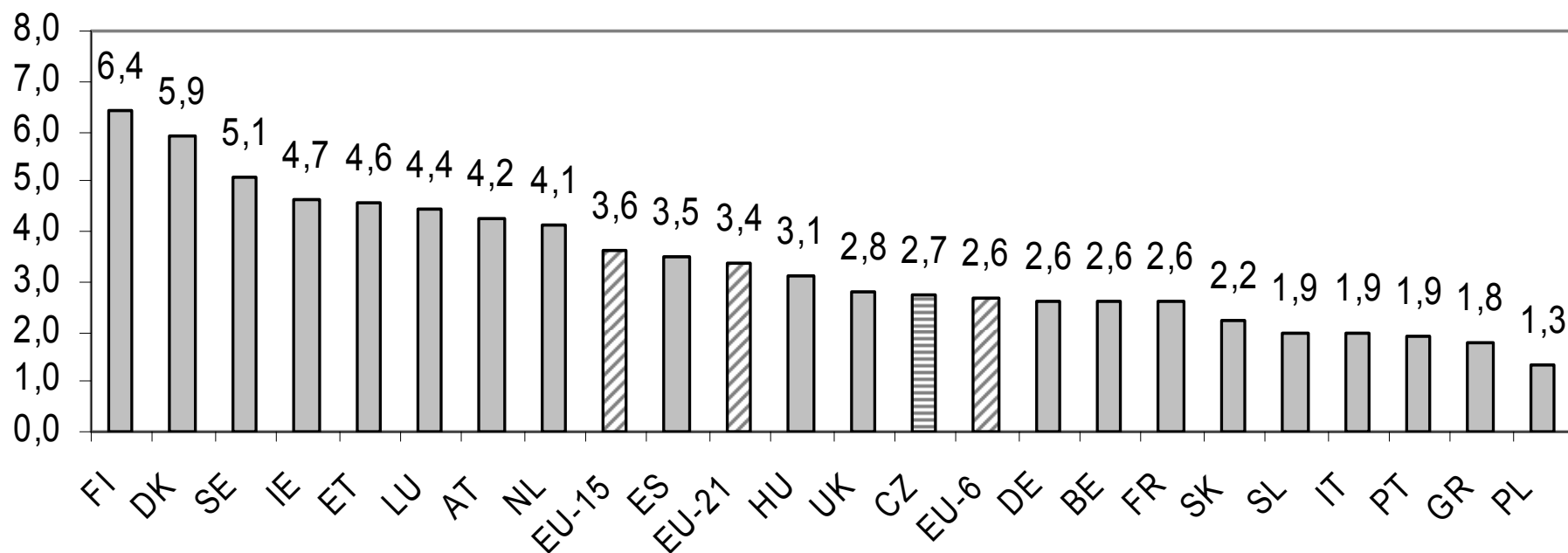
	NL	PL	PT	SK	SL	ES	SE	UK	EU-21	EU-15	EU-6
2003	7,61	2,86	4,65	4,34	4,26	6,06	7	6,94	5,88	6,32	4,77
2004	7,37	2,22	4,36	4,43	3,23	6,05	6,61	6,9	5,57	6,06	4,33
2005	6,84	3,31	4,65	6	2,79	5,48	6,41	6,98	5,58	5,82	4,95
2006	7,08	2,33	4,76	5,6	2,62	5,76	6,21	6,61	5,76	6,12	4,86

Rozdělení principů

- Transformační (deregulační)
 - Proporcionalita
 - Konzistentnost
- Vyplývající z modelu zastupování
 - Odpovědnost
 - Transparentnost

(Cílovost vyhovuje oběma pohledům.)

Kvalita byrokracie (průměr 2001-2006)

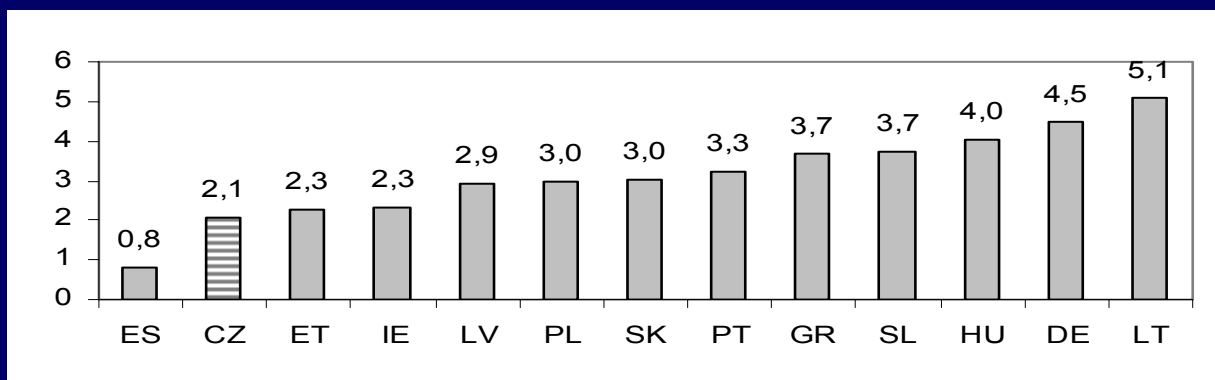
Zásady nezávislé byrokratické správy (E. Outrata, 1990)

- Odbornost, odpovědnost a náročnost
- Etika
- Nepolitičnost a kolegiálnost

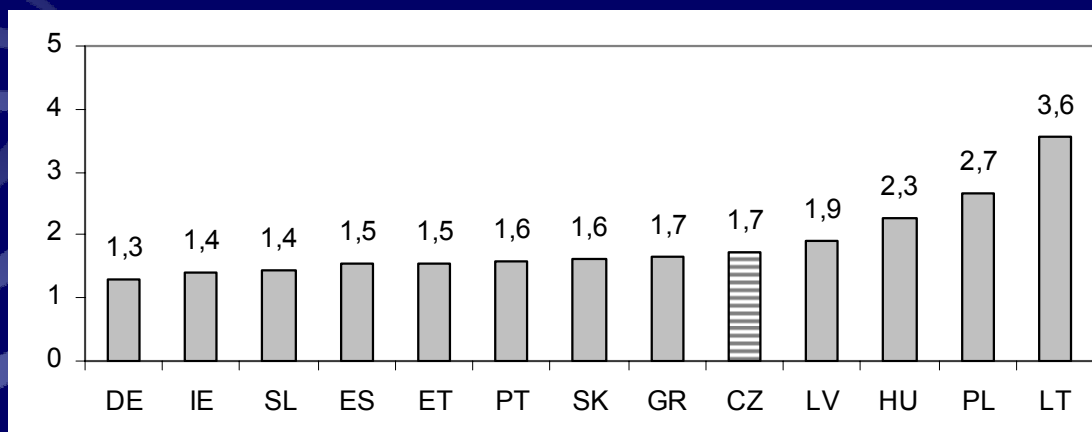

Odbornost, odpovědnost, náročnost

Čas senior manažerů strávený požadavky vládních nařízení (v %, 2005)

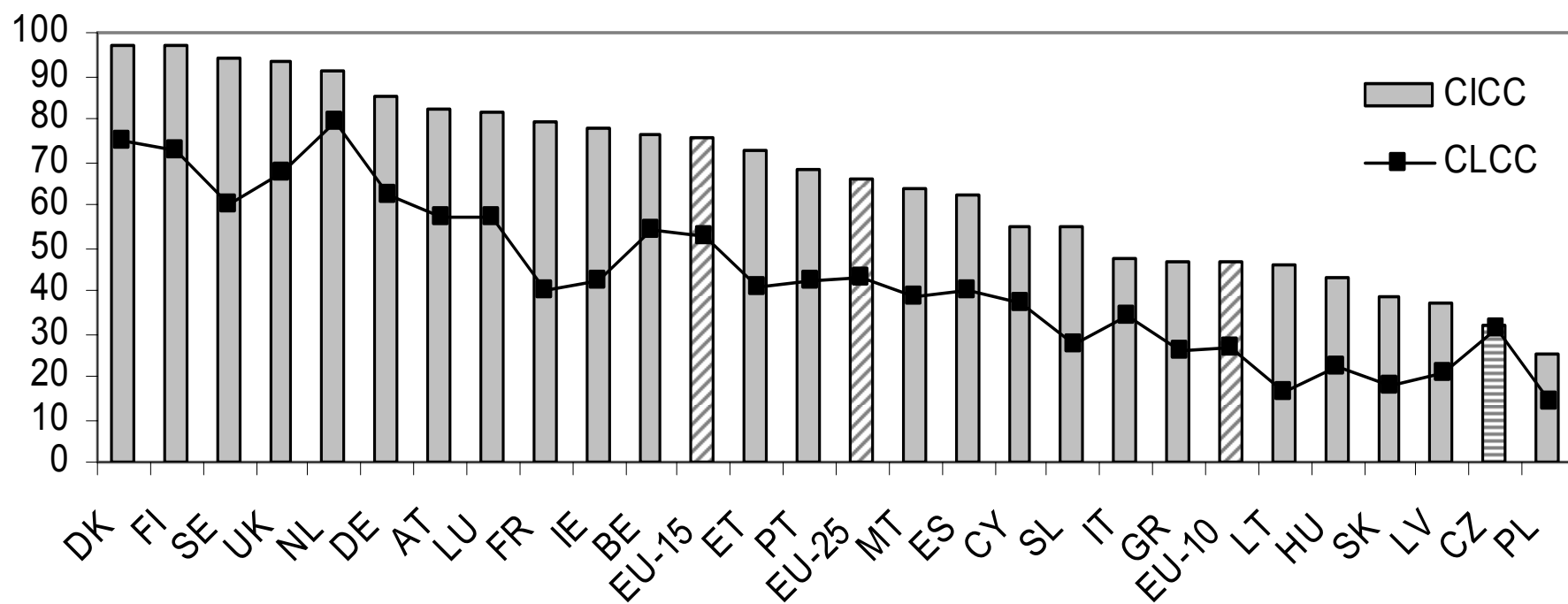

Průměrný čas firem strávený s daňovými úředníky (ve dnech, 2005)

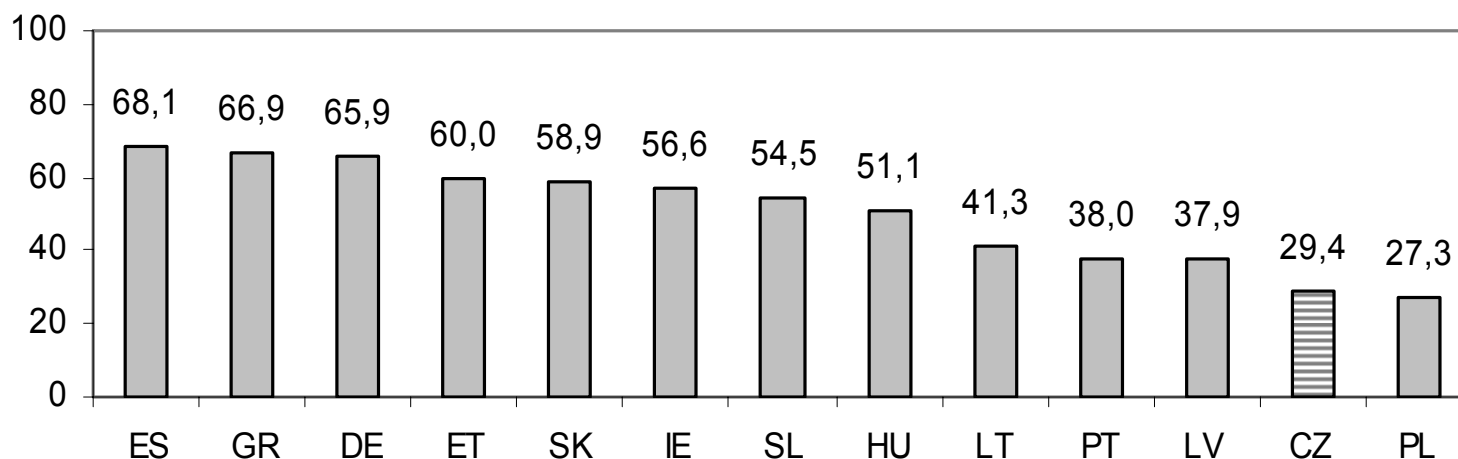
Etika

CICC a CLCC (2004)

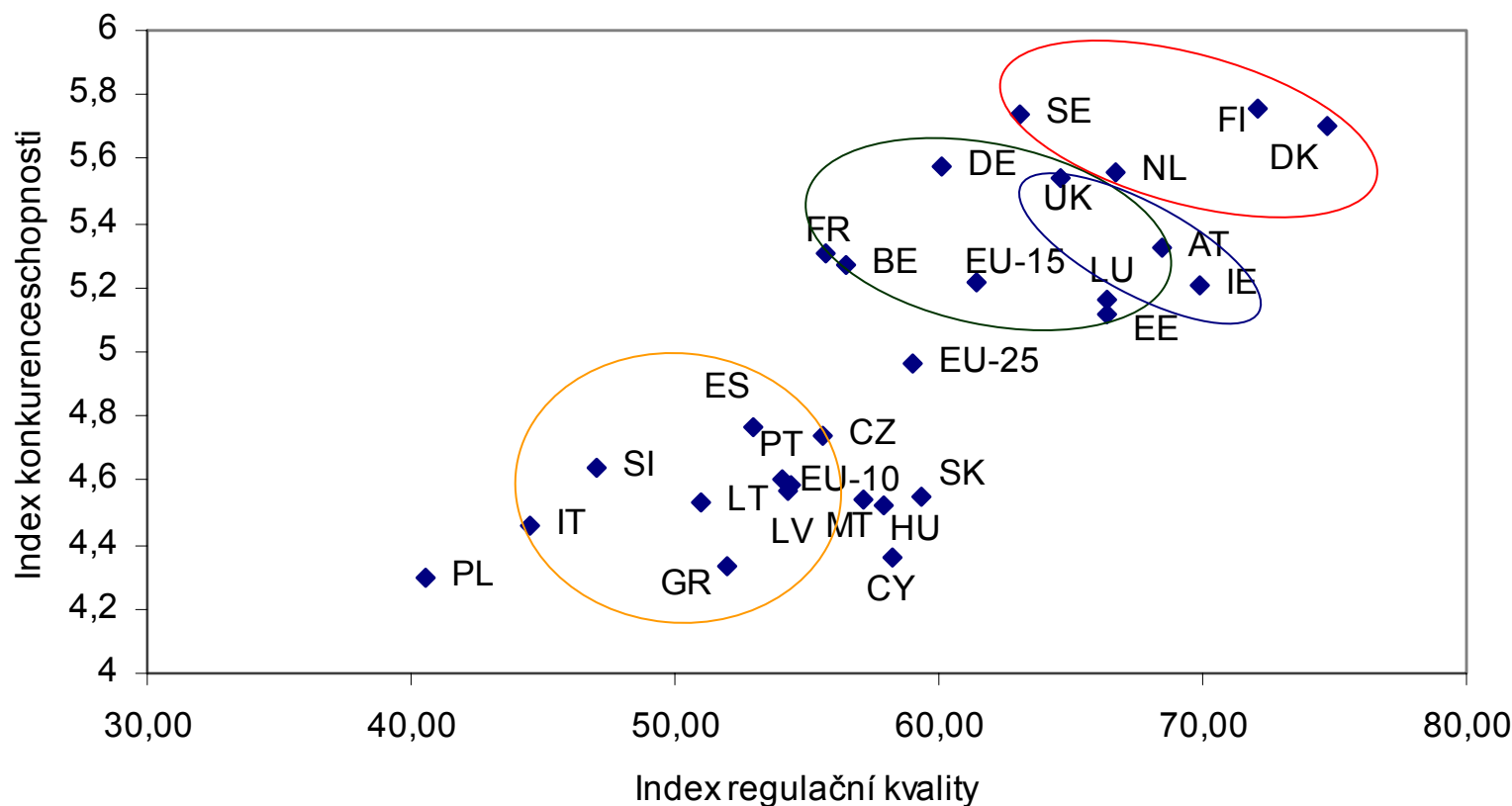

Nepolitičnost a kolegiálnost

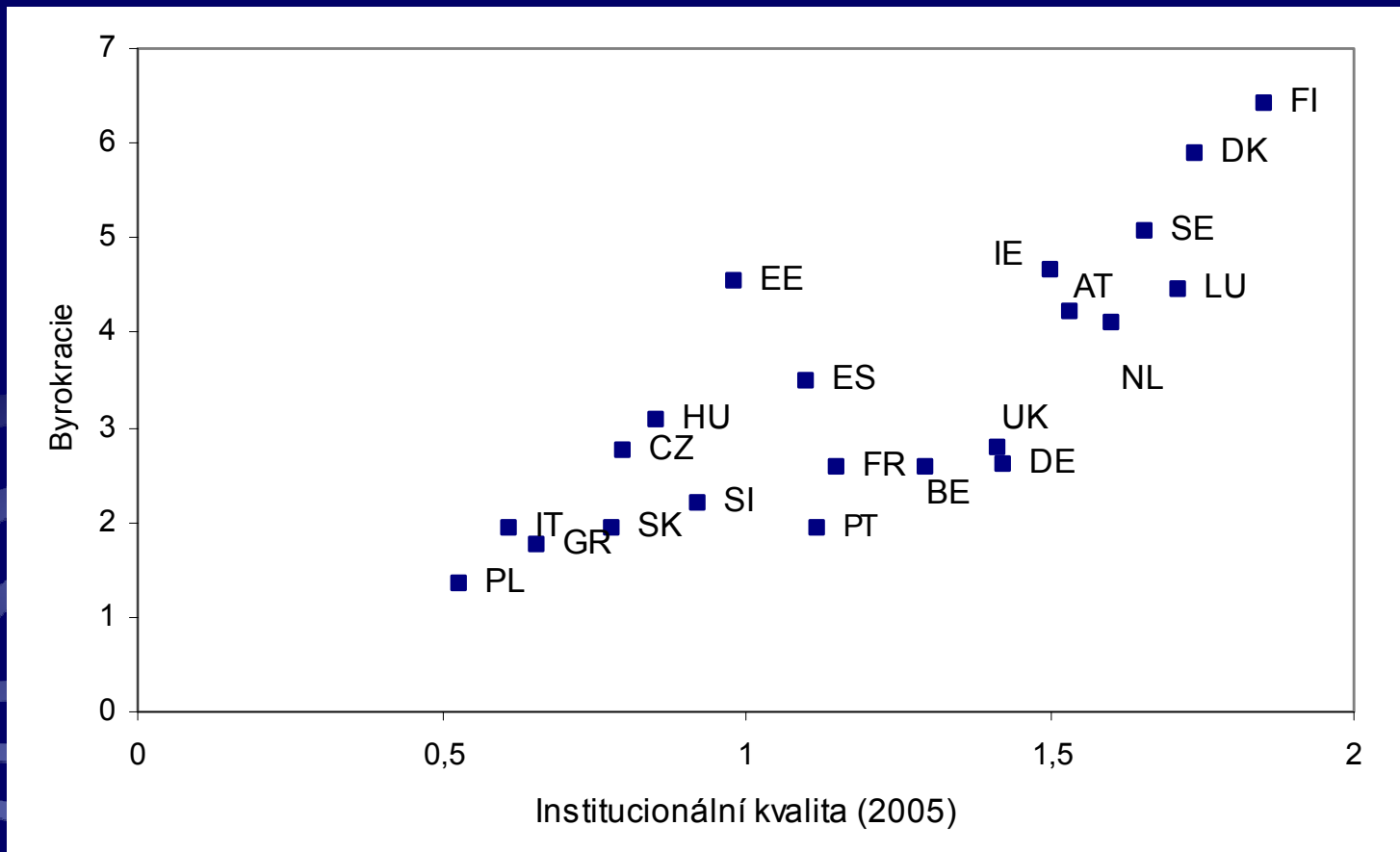
Konzistence a předvídatelnost interpretací úředníků
ovlivňujících firmy (2005)

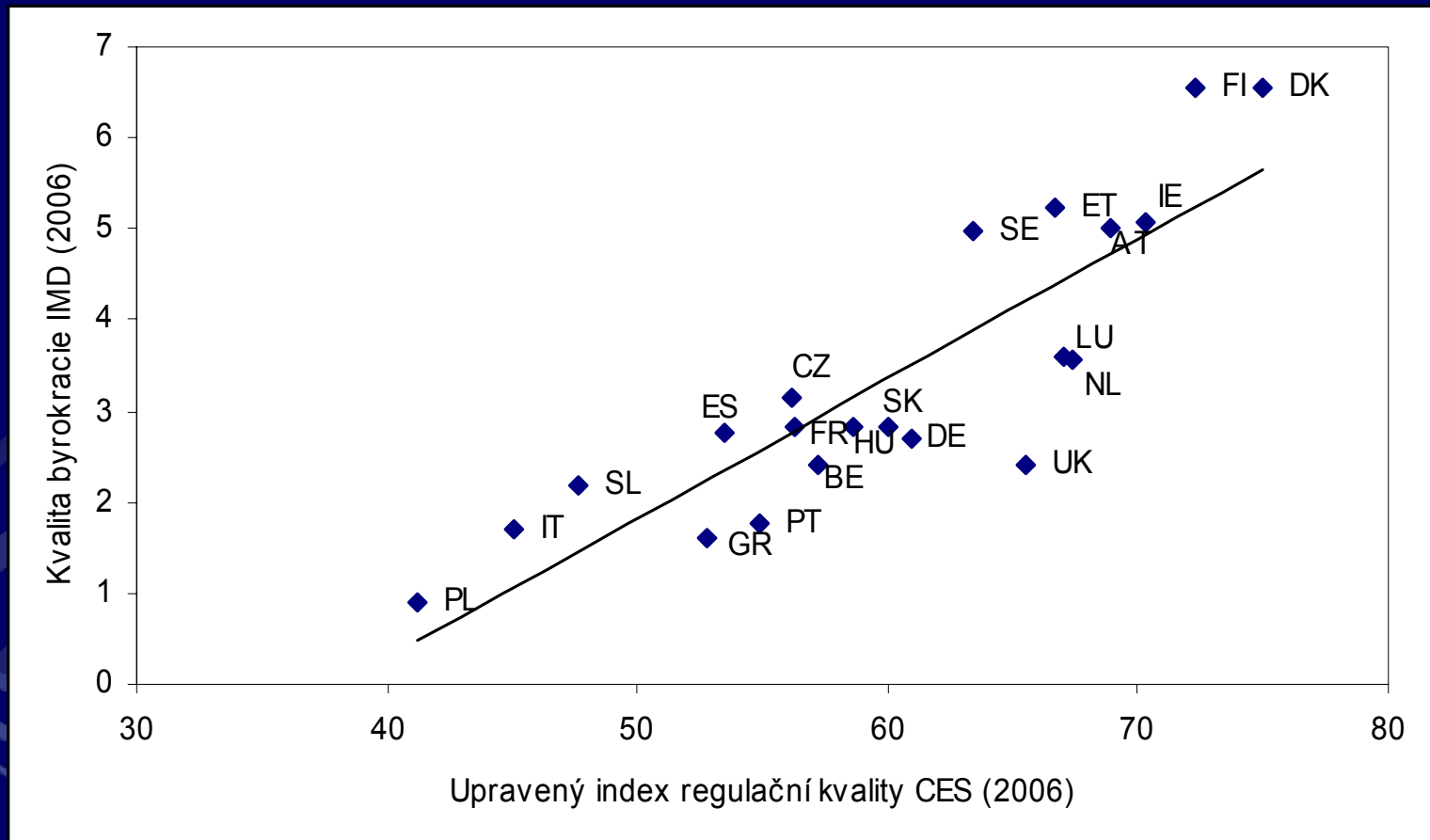
Vztah indexu kvality regulace CES a indexu konkurenceschopnosti (2006)

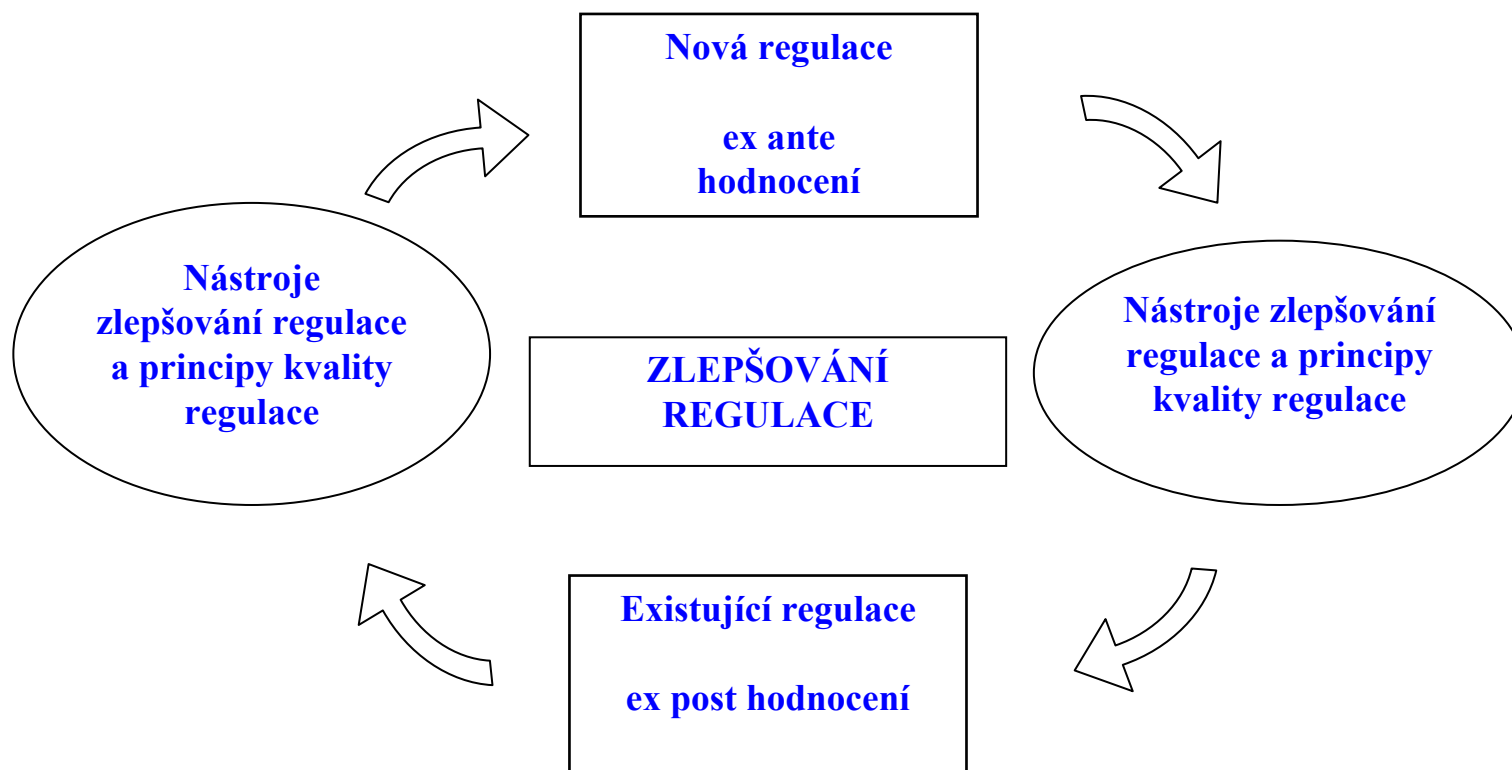
Vztah byrokracie a institucionální kvality

Vztah upraveného indexu regulační kvality CES a kvality byrokracie IMD (2006)

Ex ante a ex post zlepšování regulace

Děkuji za pozornost

zak@vsem.cz

